

Skötsel­anvisningar för Terrazzo/Betong.

Allmänt

Terrazzo är ett både vackert, hårt och extremt slitstarkt golvmaterial, som genom rätt skötsel håller i hundratals år. Den består av cement och ballast av naturstenmaterial, och är alltså en typ av högvärdig betong. Precis som för all betong sker härdning först snabbt sedan långsamt under en längre tid. Ytan suger vatten och drar därmed till sig allena smuts, som ju ofta är "vattenburen". Under byggtiden är det därför mycket viktigt att den nylagda, renslipade terrazzo­ytan bevaras skyddstäck­ta med icke färgade material, t ex. plastad förpackningspapp. När byggtiden är färdig, eller när endast "renare" verksamheter återstår, kan terrazzo­ytorna (plansteg i trappor och golv) avtäckas. I samband med avtäckningen ska ytorna tvättas en eller två gånger med mättad vattenlösning av såpa eller tvålfingor. Dammsug ytorna före tvättningen.

Nya eller gamla omslipade terrazzogolv och trappor ger ett glanslöst intryck, ser grått och dammigt ut, och suger vatten. Men olikt de allra flesta byggmaterial ökar terrazzons värde med tiden, blir lättstädad och får en djup lyster.

Skötsel

Terrazzo­ytorna ska tvättas regelbundet med såpa (gul-, grön-, eller stensåpa), tvålpulver eller tvålfingor. Dessa rengöringsmedel ger en tunn, skyddande fet film, som hindrar insugning av vatten och smuts, samt bidrar till att framhäva ballastmaterialens färger, lyster och struktur. Syntetiska tvättmedel kan inte, oavsett etiketttext, erbjuda samma verkan. Dammsug golv och trappor före tvättning. Undvik "torrstädmetoder".

Fläckar

Märken efter klackar, diverse spill och märken efter indragen smuts, asfaltfläckar, färg och dylikt tas bort i första hand med sandpapper, eventuellt våtslappor och vatten, i andra hand med tvättnafta (kristallolja, varnolen mm.). Efteråt tvättas den rengjorda fläcken med fet såpa eller tvällösning. Där ytan förorenats med olja, förtunning, sprit eller dylikt som sugits ner i terrazzoskiktet, krävs maskinslipning eller kanske t o m upphuggning och reparation. Vid sådana fall kontakta UBAB Ulricehamns Betong ABs kontor i Ulricehamn.

Skador

I samband med flyttningar och ombyggnader kan terrazzo­ytor på trappor och golv ibland skadas så att lagning behöver ske. För att utföra en lagning krävs både skicklighet och rätt utrustning. Välj därför i första hand att anlita UBAB Ulricehamns Betongs yrkesmän. Är skadan av ringa storlek och man bedömer sig kunna klara lagningen på egen hand, kan vi stå till tjänst med lagningsmaterial.

Vid lagning i golv t.ex. vid ny läggning i remsa vid borttagen vägg, bör kanter skäras raka, för att få en snygg anslutning med foglist mellan gammal och ny yta.

Varning

Syror eller rengöringsmedel innehållande syror får inte användas. Syror etsar ytan, ger gula fläckar och gör ytorna omöjliga att hålla rena i ett längre tidsperspektiv. Till sådana medel hör murtvätt, rengöringsmedel för keramiska plattor tegel mm.

Många vanliga syntetiska tvättmedel, typ ”grovrent” har också en rent skadlig inverkan på terrazzo ytorna, ballastmaterialen bryts ned och ytfinishen försvinner.

Bonvax och andra vaxer är ofta färgade och medför därför risk för en mörkare och kanske fläckig golvyta.

Lacker, steggansmedel och annan polish ger så gott som alltid en mer eller mindre försluten, icke vattengenomslägglig yta. Detta medför att den kalkutfällning som under en tid sker ur terrazzo hejdas under ytbehandlingen och kan ge upphov till gråvita fläckar. Normalt tränger kalken upp helt, varefter den slits och tvättas bort utan något extra arbete.

Salt är mycket förödande för terrazzogolv, liksom för de flesta golvtyper. Där saltning absolut inte kan undvikas är en effektiv torkmatta en nödvändighet. I vissa fall kan en vatten-avvisande stenpolish komma i fråga för att skona ytor som är hårt utsatta. I alla sådana fall måste behandlingen göras i ett skede när kalkutfällningen avtagit. Konsultera först någon sakkunnig på UBAB Ulricehamns Betong AB i Ulricehamn.

Generellt gäller att skadliga produkter för terrazzo är även skadligt för normalbetong /betongelement.

Det är förbjudet med syror, salt, sockerlösningar, blod etc.

Kontrollera ingjutningsgods som ej är rostfritt.

Hantera betongelement varsamt med säkerställda lyft vid lyftning, montage etc.

Balkonger/Loftgångar.

Betongbalkong/loftgång har i regel inget underhåll men skall efter transport och montage alltid efterlagas (ev. lyftöglor på ovansidan). Betongytan får endast sopas, inga kemikalier eller saltning (vintertid) får förekomma. Plastmattor eller trasmattor som binder fukt/vatten rekommenderas ej, gäller även heltäckningsmattor (under frostperiod, förbjudet).

Lyftögla skall alltid användas vid lyft.

Anm.

Kalkutfällningar kan förekomma på betongytan, men påverkar inte betongens livslängd.

Kalkutfällning beror till viss del på hög luftfuktighet vid gjutningen och är ej reklamtionsbart.